

Ochrana spotrebiteľa

Ako prvý sa ochranou spotrebiteľa zaoberal John F. Kennedy (americký prezident v rokoch 1960 – 1963 /najmladší a prvý katolícky prezident/). Valné zhromaždenie OSN v roku 1985 prijalo **Smernicu na ochranu spotrebiteľa**, ktorá pozostávala z 8. bodov:

1. právo uspokojovania základných potrieb,
2. právo na bezpečnosť,
3. právo byť informovaný,
4. právo na voľbu,
5. právo obhajovať svoje záujmy,
6. právo na nápravu (reklamácia; záruka 2 roky),
7. právo na spotrebiteľské vzdelávanie – informácie na obaloch,
8. právo na zdravé životné prostredie.

Jedným z práv spotrebiteľa, ktoré obsahuje aj **Smernica OSN na ochranu spotrebiteľa**, je právo byť **informovaný**.

Využitie tohto práva sa viaže na:

1. **Predávajúci nie je anonymný** – predávajúci je povinný pri vstupe do predajne na viditeľnom mieste označiť jej *názov, otváracie hodiny, meno zodpovedného vedúceho* a pod.
2. **Cena tovaru** – cena – tvorba na základe dohody (na trhoch, burzách). Povinnosťou predávajúceho je označiť tovar cenou – určiť jej výšku. Spôsob, akým predávajúci označí cenu tovaru je rozdielny: priamo na tovare, na cenovke, v regáli, v reštauráciách na jedálnom a nápojovom lístku.
3. **Kvalita tovaru** – zodpovednosť predávajúceho za *kvalitu a akosť* tovaru. Zistiť kvalitu tovarov môžeme pomocou *Porovnávacích testov výrokov*, ktoré sú zamerané na napr. znaky (cena, obal), vlastnosti (chuť, vôňa, pestrosť pri textile), parametre (údaje, ktoré hodnotia prístroje – prítomnosť ťažkých kovov v potravinách).
4. **Informácie o vlastnostiach a spôsobe použitia** – dátum výroby a spotreby. Tovar po uplynutí spotreby predávajúci nemôže ponúkať spotrebiteľovi (dohliada na to **Slovenská obchodná inšpekcia, zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, Zákon NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách**).
Povinnosti predávajúceho: predávajúci je povinný informovať kupujúceho o vlastnostiach predávaných výrobkov, o údržbe či nebezpečenstve, ktoré vyplýva z jeho nesprávneho používania. Spotrebiteľ má právo na vyskúšanie výrobku v predajni, ak to charakter výrobku vyžaduje.
5. **Právo spotrebiteľa na požadované množstvo** – v potravinách. Dostať tovar v požadovanej hmotnosti.
6. **Doklad o zaplatení** – povinnosť vydať doklad o zaplatení tovaru.
7. **Balenie tovaru** – poskytnúť kupujúcemu vhodný, hygienicky nezávadný obal. Veľký význam pre ochranu životného prostredia má používanie recyklovateľných obalov.
8. **Zákaz diskriminácie.**
9. **Osobitné formy predaja** – zásielková služba.

Predávajúci musí uviesť na tovare aj základné symboly ošetrovania materiálov, napr.:

Δ - bielenie,
O - chemické čistenie.

Inštitúcie na ochranu spotrebiteľa:

Občiansky zákonník, Zákon na ochranu spotrebiteľa, Slovenská obchodná inšpekcia, Združenie slovenských spotrebiteľov

Ekonomická integrácia a jej formy

Ekonomická a politická (nielen európska) integrácia má rôzne formy – stupne spolupráce, odlišujúce sa od seba rozsahom aj obsahom. Za prípravnú fázu možno označiť ekonomickú spoluprácu štátov v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ktorá však zahŕňa len obmedzovanie prekážok obchodu a znižovanie colných sadzieb, vrátane mechanizmu riešenia vzájomných sporov. Stupne integrácie možno členiť nasledovne:

- 1. Zóna voľného obchodu** – je najjednoduchšou formou ekonomickej integrácie. Predstavuje zoskupenie štátov, vo vnútri ktorého sú zakázané clá a množstevné obmedzenia dovozu a vývozu tovarov pochádzajúcich zo štátov tejto zóny, resp. nachádzajúce sa v zóne v režime tzv. voľného obehu. Tovary sa môžu voľne pohybovať vo vnútri tejto zóny bez ciel a kvantitatívnych obmedzení. Nedostatkom zóny voľného obchodu sú špekulácie pri obchodovaní s tovarmi, ktoré pochádzajú z tretích krajín (štátov mimo zóny). Prioritne sa dovážajú do štátu zóny, ktorý voči dotknutej tretej krajine uplatňuje najnižšie clo (tvorí tak výlučne jeho príjem), v tomto štáte sa dostanú do režimu voľného obehu a následne sa voľne vyvážajú do ostatných štátov zóny. Príklad: CEFTA, NAFTA, EFTA, LAFTA, EHS, MERCOSUR.
- 2. Colná únia** vzniká v prípade, ak jej členské štáty medzi sebou odstránia nielen clo a množstevné obmedzenia dovozu a vývozu tovarov, ale zavedú aj spoločný colný sadzobník a spoločnú obchodnú politiku voči tretím krajinám, čo umožňuje odstrániť špekulácie pri obchodovaní s tovarmi z tretích krajín. V colnej únii sa však na tovary v jednotlivých členských štátoch vzťahujú rozdielne daňové režimy a technické normy. Príklad: CACM, CARICOM, EHS.
- 3. Spoločný (vnútorný) trh** predstavuje oblasť (priestor) bez vnútorných hraníc s voľným pohybom najmä tovarov, ekonomicky činných osôb (pracovníkov), služieb a kapitálu. Okrem colnej únie a spoločných pravidiel voľného pohybu tovarov, osôb, služieb a kapitálu zahŕňa aj spoločnú reguláciu niektorých ďalších politík, ktoré pre podnikateľov vytvárajú rovnaké podmienky (napr. zákaz štátnej pomoci, nekalej súťaže, rovnakých daňových sadzieb, technických a bezpečnostných noriem, poľnohospodárskych dotácií, a. i.). Príklad: EHS, neskôr ES, v súčasnosti EÚ.
- 4. Hospodárska a menová únia** zahŕňa aj úzku koordináciu hospodárskych politík členských štátov na vnútornom trhu a jednotnú rozpočtovú, menovú a devízovú politiku. Štáty únie sa vyhýbajú nadmernému deficitu svojich verejných rozpočtov, inflácii a nekontrolovanému nárastu štátneho dlhu. Menová únia spočíva na dohode o fixných zmluvných kurzoch mien členov únie, alebo predpokladá vytvorenie jednotnej meny riadenej spoločnou centrálnou bankou. Príklad: EÚ.
- 5. Politická únia** znamená spojenie dvoch alebo viacerých nezávislých štátov do jedného útvaru, ktorý má spoločné rozhodujúce inštitúcie a správu najdôležitejších záležitostí, vrátane zahraničnej politiky a spoločnej obrany. Jej podstatou je zlúčiť rozhodovacie procesy do niekoľkých spoločných orgánov, aby legislatíva mohla byť prijímaná čo najefektívnejšie a takmer vo všetkých oblastiach. Jej súčasťou je najmä spoločná hospodárska politika, spoločná mena, občianstvo, právny poriadok a súdny systém.

Odkaz na link:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=9&v=tStjA9VE21Q